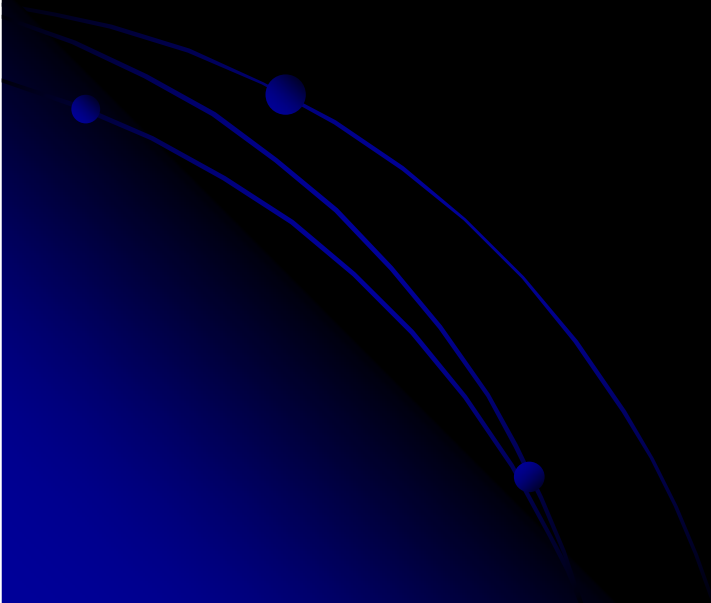

ช่องว่างที่ต้องการเติมเต็ม :
งานพัฒนาคนพิการกับงานสิ่งแวดล้อม

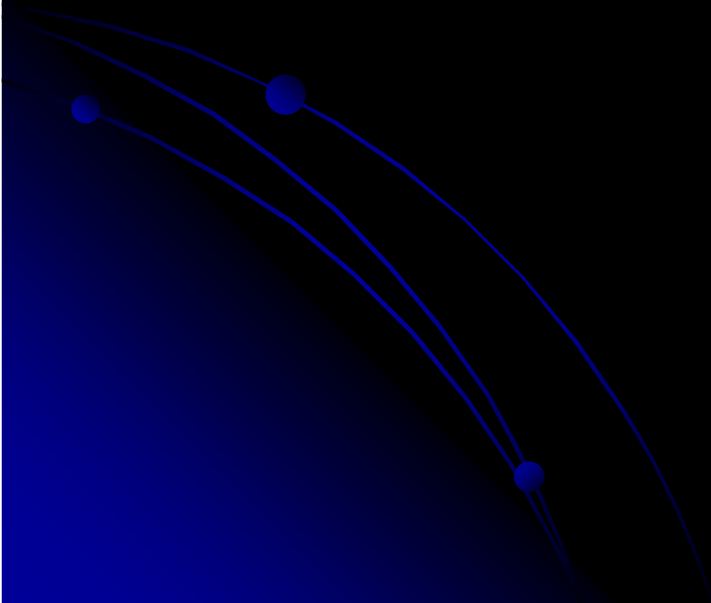
**A Gap to be Fulfilled:
Disability Field and Environmental Works**

ความพิการกับสิ่งแวดล้อม

- **คนพิการ**

- ความพิการเชิงการแพทย์ – ความบกพร่องของการทำงานอวัยวะ ความนึกคิด การรับรู้ หรือสภาพทางจิต

ความพิการกับสิ่งแวดล้อม

- สิ่งแวดล้อม

- ภาคอุตสาหกรรม และการขยายตัวของความเป็นเมืองที่ไม่ออกแบบสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเพียงพอ

- มลพิษ

- การรั่วของสารเคมี

- การปนเปื้อนสารพิษในพืชพันธุ์และอาหาร

- อุบัติเหตุ

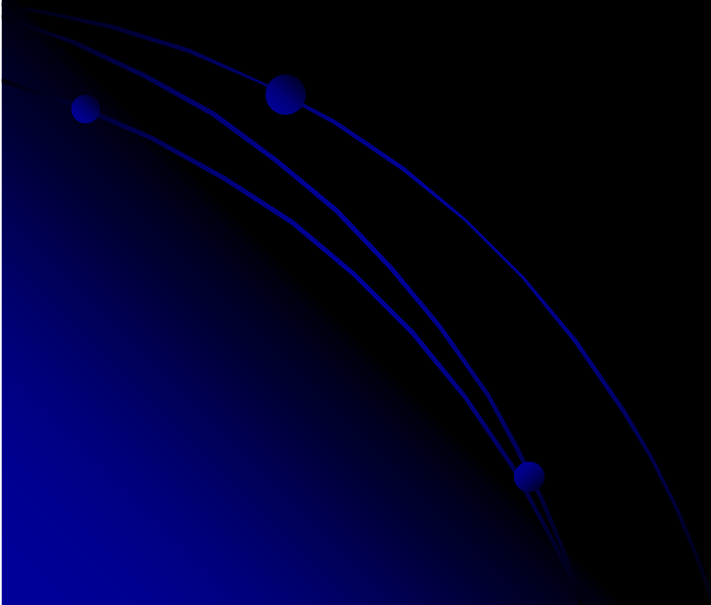
- ภัยธรรมชาติ

ลักษณะของปัญหา

- การทำงานของเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ในโรงงาน ในกระบวนการผลิต
- สภาพงานที่ไม่ปลอดภัย มีสารพิษและมลพิษจากการผลิต ปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมการทำงาน ในที่อยู่อาศัย และในเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ
 - โรคเกี่ยวกับทางเดินระบบหายใจ
 - โรคเกี่ยวกับปอดที่มีการอักเสบจากสารพิษ
 - โรคปอดอักเสบบิสสิโนซิส
 - โรคปอดอักเสบซิลิโคซิส
 - โรคพิษตะกั่วเรื้อรัง
 - โรคมะเร็งปอด

ลักษณะของปัญหา

- การรั่วไหลของสารเคมีเป็นพิษ
 - ไฟไหม้ ระเบิดคลังสารเคมี
 - สารเคมีรั่วในโรงงาน
 - สารเคมีรั่วขณะการขนส่ง

แตกตื่น-ทั้งระยอง รง.กำซั่ว! ห้ามส่งรพ.นับร้อย

- กำซั่วจากโรงงานปิโตรเคมีเครือปตท.
- พนักงานของบริษัทที่มีอาการหมดสติ อาเจียน มึนงง
- เบนซีน ซึ่งใช้ในการผลิตซินอลที่ใช้ในอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก
- การหายใจสูดเอาไอระเหยของสารชนิดนี้เข้าไป
 - อันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ
 - โรคปอดอักเสบ
 - อันตรายต่อระบบประสาทส่วนกลาง ตับและไต
 - ปวดศีรษะ มึนงง วิงเวียน มองเห็นไม่ชัด เหนื่อย ล้า ชัก หมดสติ
 - หัวใจหยุดเต้น
 - หากสูดกำซั่วสะสมในร่างกายติดต่อกันเป็นเวลา 5-10 ปี จะมีผลต่อไต ทำให้ไตวายเรื้อรังได้

การเคลื่อนไหวทางสังคม กรณีข้อพิพาทด้านสิ่งแวดล้อม

- กรณีโคบอลท์ ๖๐
- กัมมันตภาพรังสีจากสารโคบอลต์-60 รั่วไหล
ที่จ.สมุทรปราการ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๓
ส่งผลให้คนเสียชีวิต ๓ ราย บาดเจ็บทาง
ร่างกายและโครโมโซมเสียหาย

จิตรเสน จันทรสายา อายุ 40 ปี อาชีพขับขาล้างรับซื้อของเก่า มีภรรยาและบุตรสาววัย 5 ขวบ 1 คน รับผิดชอบแม่เสียสติ อายุประมาณ 60 ปี

- 1) ป่วยเป็นโรคพิษจากรังสี โคโรโมโซมผิดปกติ มีบุตรไม่ได้อีก และมีโอกาสสูงที่จะป่วยเป็นมะเร็ง และป่วยด้วยโรคอื่นๆ
- 2) มือพิการทั้งสองข้าง มือซ้ายถูกตัดนิ้ว 3 นิ้ว นิ้วที่เหลือใช้การไม่ได้ ส่วนมือขวาถูกตัดนิ้ว 4 นิ้ว แผลที่เน่ายังมีอาการเจ็บปวดตลอดเวลา ยังต้องทำการผ่าตัดอีก
- 3) ยังติดค้างค่าล้างแผลที่คลินิกใกล้บ้านหลายพันบาท
- 4) ภรรยาต้องหยุดงานมาดูแลสามี ขณะนี้ขาดรายได้มาเป็นเวลา 10 เดือนแล้ว

บ.กมลสุโกศลจ่าย 10,000 บ. ฟปส.จ่าย 1,000 บ.

บุญถึง ศิลา อายุ 19 ปี อาชีพรับจ้าง(ช่วยขบขี้รับซื้อของเก่า)

- 1) ป่วยเป็นโรคพิษจากรังสี โคโรโมโซมผิดปกติ มีบุตรไม่ได้อีก และมีโอกาสสูงที่จะป่วยเป็นมะเร็ง และป่วยด้วยโรคอื่นๆ
- 2) ขาขวาเป็นแผลไหม้เล็กๆ แล้วเนื้อเน่าลูกกลมเป็นแผลใหญ่โตยาวประมาณ 1 ฟุต ต้องขูดเนื้อเน่า และเอาเนื้อต้นขาซ้ายมาปลูกถ่ายหลายครั้ง ล่าสุดแพทย์ได้ทำการผ่าตัดเอาเนื้อที่แผ่นหลังมาปะที่แผล ขณะนี้ยังนอนรักษาอยู่ที่โรงพยาบาลราชวิถี แพทย์กล่าวว่าเมื่อแผลหายดีแล้วขาขวาก็จะใช้การไม่ได้อีก
- 3) ตั้งแต่เข้าโรงพยาบาล พี่สาวต้องลาออกจากงานเพื่อมาคอยดูแล ทำให้ขาดรายได้มาประมาณ 8 เดือนแล้ว

บ.กมลสุโกศลจ่าย 10,000 บ. ฟปส.จ่าย 1,000 บ.

ชนธชา สระประทุม อายุ 25 ปี อาชีพขับขาล้าง มีภรรยาและบุตรสาวอายุ 5 ขวบ 1 คน

- 1) ป่วยเป็นโรคพิษจากรังสี โคโรโมโซมผิดปกติ มีบุตรไม่ได้อีก และมีโอกาสสูงที่จะป่วยเป็นมะเร็ง และป่วยด้วยโรคอื่นๆ
- 2) มือขวาบวมและเป็นแผลเน่าลูกกลมใหญ่ขึ้น จนต้องผ่าตัดเอาเนื้อที่แขนมาปลูกถ่าย ขณะนี้อาการดีขึ้นเล็กน้อย แต่แขนยังบวมและไม่สามารถทำงานได้
- 3) ยังติดค้างค่าล้างแผลที่คลินิกใกล้บ้านหลายพันบาท

บ.กมลสุโกศลจ่าย 10,000 บ. ฟปส.จ่าย 1,000 บ.

คณะทำงานติดตามช่วยเหลือผู้ได้รับ ผลกระทบกรณีโคบอลต์

- มูลนิธิเพื่อนหญิง
- สภาเครือข่ายกลุ่มผู้ป่วยจากงานและสิ่งแวดล้อม
- มูลนิธิอารมณ์ พงศ์พงัน
- กลุ่มเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต
- กลุ่มศึกษาและรณรงค์มลภาวะอุตสาหกรรม
- กลุ่มสหภาพแรงงานย่านอ่อนน้อมน้อยอ่อนใหญ่
- กลุ่มสหภาพแรงงานย่านรังสิตและใกล้เคียง
- โครงการเวทีสุขภาพคนจน

- ประธานคณะทำงาน:
ดร.วรวิทย์ เจริญเลิศ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศูนย์ติดต่อประสานงาน: กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต

กรณีคลิตี้

- พ.ศ. ๒๕๔๑ กรณี สารพิษตกั่วจากการทำเหมืองแร่ของ บริษัทตะกั่ว คอนเซนเทรต แห่งประเทศไทยจำกัด ปนเปื้อนและสะสมอยู่ในลำห้วยคลิตี้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศน์ของลำห้วย ซึ่งเป็นแหล่งน้ำและแหล่งอาหารสำคัญของชาวบ้านในหมู่บ้านคลิตี้ล่าง
- พ.ศ. ๒๕๔๒ พบว่าระดับตะกั่วในเลือดของคนในชุมชนสูงกว่ามาตรฐานและพบว่ามี้เด็กที่มีพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเอง ความเข้าใจและการใช้ภาษา ต่ำกว่าปกติ รวมทั้งด้านการมองเห็นและการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กก็ต่ำกว่าปกติสารตะกั่ว

กรณีคดีดี

- คดีคดีดีเป็นคดีด้านสิ่งแวดล้อมต้นแบบ :
ทางคดีแพ่งและคดีปกครอง
- สิงหาคม ๒๕๕๑ ศาลแพ่งพิพากษาให้บริษัทเหมืองแร่
ชดเชยค่าเสียหายให้ชาวบ้านเป็นเงินจำนวน ๒๙.๕ ล้าน
บาท แต่ณ วันนี้ ชาวบ้านยังไม่ได้เงินและคดียังไม่สิ้นสุด
- พฤษภาคม ๒๕๕๑ ศาลปกครองกลางตัดสินให้กรม
ควบคุมมลพิษจ่ายค่าเสียหายแก่ชาวบ้านผู้ฟ้องร้องราว
๗๕๐,๐๐๐ บาท

กรณีคดี

- ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๑ ณ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ตั้งคณะทำงานอย่างเป็นทางการ เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมชุมชนคดี
 - นักวิชาการ นักวิจัยจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 - ทนายความด้านสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม จากโครงการนิติธรรม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพความ
 - แพทย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน
 - สื่อมวลชน
 - ตัวแทนเยาวชนบ้านคดีล่าง
 - นิสิตนักศึกษา

การเคลื่อนไหวด้านสิทธิคนพิการ

- ผู้ร่วมในการเคลื่อนไหวทางสังคมได้รับอิทธิพลจากแวดวงการทำงาน การศึกษา และสวัสดิการสังคม
- ส่วนใหญ่สนใจกลุ่มคนพิการเป้าหมาย
 - จากความพิการตั้งแต่กำเนิด หรือผู้ที่ได้รับการรักษาในโรงพยาบาล
 - ข้อจำกัดด้านการศึกษา

การเคลื่อนไหวด้านสิทธิคนพิการ

- ยังไม่ให้ความสนใจประเด็นความพิการที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อม
 - ป้องกันความพิการจากอุบัติเหตุในสถานที่ทำงาน/การออกแบบสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย
 - ความพิการจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในชุมชน

ประเด็นร่วมของการเคลื่อนไหวด้าน สิ่งแวดล้อมและสิทธิคนพิการ

กรณีเมื่อมีคนที่มีความพิการเกิดขึ้นด้วยเหตุจาก
ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

- การพิทักษ์สิทธิเพื่อให้มีสวัสดิการด้านต่างๆ ที่เป็นธรรม
- บุคคล และครอบครัว สามารถปรับตัวและค้นหาวิธีการใหม่ในการใช้ชีวิตร่วมกับความพิการอย่างมีคุณค่า

ประเด็นร่วมของการเคลื่อนไหวด้าน สิ่งแวดล้อมและสิทธิคนพิการ

การป้องกันผลกระทบเชิงลบจากสิ่งแวดล้อม

- ตระหนักถึงความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อด้านสุขภาพ และคุณภาพชีวิต
- ร่วมในกิจกรรมเพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน

โอกาสใหม่ของงานพัฒนาคนพิการ

- การขยายตัวของเรื่องความพิการให้มีความสัมพันธ์กับประเด็นที่หลากหลาย เพื่อเข้าถึงกลุ่มคนพิการที่อยู่ในปัญหาต่างๆ มากขึ้น
 - เผยแพร่ความรู้เรื่องการปรับตัว เรื่องสิทธิคนพิการ เพื่อให้ประโยชน์แก่กลุ่มคนที่กว้างขวาง
- การเข้าร่วมเรียนรู้กระบวนการพิทักษ์สิทธิและรับผิดชอบต่อเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของสังคมและโลก

โอกาสใหม่ของงานสิ่งแวดล้อม

- ผู้ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความพิการหรือปัญหาสุขภาพมีหนทางและเครื่องมือเพื่อใช้ในการปรับตัวและวิถีชีวิตได้รวดเร็วและในเชิงสร้างสรรค์
- กลุ่มสิทธิคนพิการสามารถเข้าร่วมเป็นพลังในการเคลื่อนไหวด้านสิทธิและสวัสดิการที่เป็นธรรมได้